

De Republiek in een tijd van vorsten, 1477-1702

Kennistoets bij hoofdstuk 1

Havo

Opdracht 1

Welke van de volgende vier beweringen is onjuist?

- A De Bourgondiërs wilden de eenheid in de Nederlanden versterken. Dat deden ze onder andere door een Staten-Generaal in het leven te roepen.
- B De Habsburgers waren, net als de Bourgondiërs, voorstanders van centralisatie.
- C Onder de laatste Bourgondische vorst was Brussel de hoofdstad van de Nederlanden geworden. Karel V versterkte de status van Brussel als hoofdstad door zijn directe plaatsvervangster (zijn zus) er te laten zetelen.
- D Een van de doelen die Karel V met zijn centralisatiepolitiek nastreefde, was het creëren van een sterke staat ten noorden van zijn eeuwige vijand Frankrijk.

Opdracht 2

In de bestuursstructuur die Karel V opzette, speelden verschillende personen en raden een rol. Koppel de benamingen aan de juiste 'taakomschrijvingen'.

- A Landvoogd
 - B Stadhouder
 - C Raad van State
 - D Raad der Financiën
 - E Geheime Raad
-
- 1 Beheert de landgoederen van Karel V in de Lage Landen en draagt zorg voor de belastingen.
 - 2 Directe plaatsvervanger van Karel V.
 - 3 Voert de centralisatieplannen uit.
 - 4 Bestuurder van een gewest.
 - 5 Adviesorgaan. Te behandelen onderwerpen: de regering, de veiligheid en de verdediging van de Lage Landen.

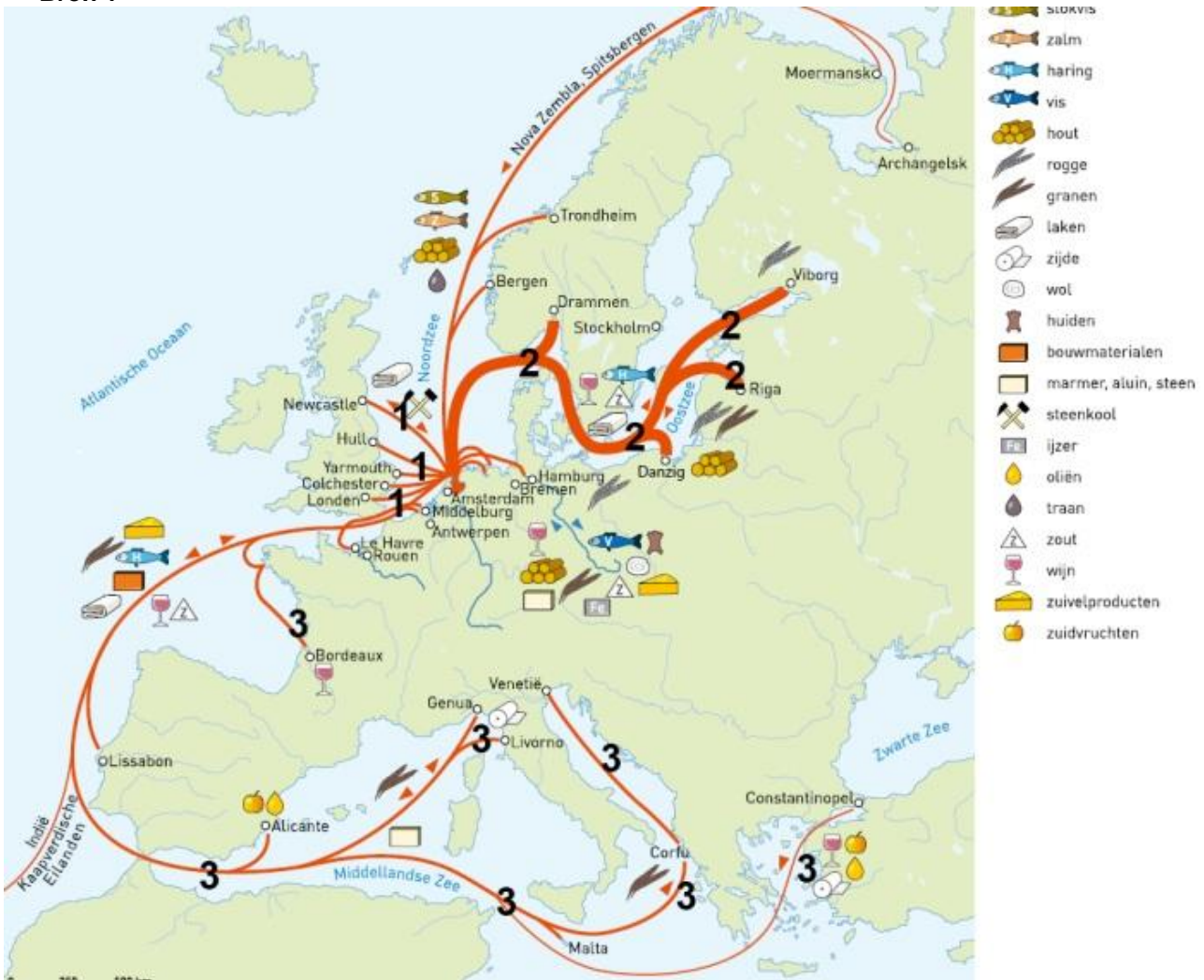
Opdracht 3

Bekijk bron 1.

Welke optie is juist?

- A De moedernegotie wordt in deze kaart aangegeven met het cijfer 1.
- B De moedernegotie wordt in deze kaart aangegeven met het cijfer 2.
- C De moedernegotie wordt in deze kaart aangegeven met het cijfer 3.
- D De moedernegotie wordt in deze kaart niet aangegeven.

Bron 1

Opdracht 4

Hollanders gingen zich al vroeg in hun geschiedenis bezighouden met internationale handel. De behoefte om graan te importeren was daar een van de oorzaken van. In de Noordelijke Nederlanden was het niet mogelijk om voldoende graan te laten groeien om de inwoners te voeden. Om welke twee redenen was de grond onvoldoende geschikt voor het verbouwen van graan?

Opdracht 5

In de Noordelijke Nederlanden vervijfvoudigde het aantal steden met meer dan 10.000 inwoners in de vijftiende eeuw. In de zestiende eeuw verdubbelde het nog eens. In de Zuidelijke Nederlanden en in Engeland groeide het aantal steden veel minder snel. Hoe verklaar je dit?

Opdracht 6

Gewesten, steden en individuele regenten hadden verschillende redenen om te mopperen over de centralisatiepolitiek van de Habsburgers. Welke drie redenen zijn juist?

A De gewesten moesten een flink deel van de financiering van de dure oorlog tussen Spanje en Frankrijk op zich nemen. In de optiek van de gewesten gebeurde dat ten onrechte. Het was niet hun oorlog, dus waarom zouden zij wel de kosten ervan dragen?

B De handel met Engeland kwam vrijwel stil te liggen als gevolg van handelsblokkades. Die waren door de Spanjaarden ingesteld om Engeland, waarmee Spanje in oorlog was, te benadelen. De financiële gevolgen van de blokkades drukten zwaar op de handelaars in de Nederlanden.

C Centralisatie van het innen van de belastingen zou als effect hebben dat de gewesten niet langer zelf de belasting mochten innen. In hun optiek werd hen hiermee een belangrijk privilege afgenomen.

D De inquisitie was erg actief in de Nederlanden. Deze centralisatie van het religieus beleid resulteerde in veel onrust.

E De handel in aflaten leverde de kerk veel geld op. Omdat de kerk belastingplichtig was aan de gewesten, hadden de gewesten voordeel van de aflaathandel. Het verbieden van deze handel raakte dan ook aan de financiële positie van de gewesten.

Opdracht 7

Leg uit wat het begrip 'de Reformatie' betekent.

Opdracht 8

Koppel de zinnen uit de linkerkolom aan de juiste Britse vorst(in).

	Hendrik VIII	Maria I ('Bloody Mary')	Elisabeth I
Kreeg te maken met de Spaanse Armada.			
Richtte de Anglicaanse kerk op.			
Vervolgde protestanten zeer actief.			

Opdracht 9

Bekijk bron 2.

De doden op de afbeelding zijn vermoord tijdens de Bartholomeüsnacht in Frankrijk, die ook wel de Bloedbruiloft genoemd wordt. Geef een beschrijving van die gebeurtenis, waarin je in elk geval benoemt waarom deze uitbarsting van geweld plaatsvond en welke groep er het slachtoffer van werd.

Bron 2

Opdracht 10

In de Vrede van Augsburg werd vastgelegd dat er in de Duitse gebieden een zekere mate van godsdienstvrijheid kwam. Verklaar de woorden 'een zekere mate van'.